

N:o 17.

Af herr **Borg**, om införande i fattigvårdsförordningen af stadgande derom, att myndig qvinna kan inväljas i fattigvårdsstyrelse.

Ehuru Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående fattigvården af den 9 juni 1871 lika litet som förordningen om kommunalstyrelse på landet, hvarunder fattigvården å landet lyder, fränkänner qvinnan rättighet att i fattigvårdsstyrelse inväljas och oaktadt myndig qvinna genom sistnämnda förordning eger rösträtt å kommunalstämma, liksom äfven, i enlighet med förordningen om kommunalstyrelse i stad, å allmän rådstuga, tyckas dock dessa författningar hafva tillkommit utan hänsyn till qvinnans möjliga lämplighet för ett verksammare deltagande i den kommunala fattigvården, åtminstone är en sådan möjlighet ingenstädes i berörda författningar antydd. Visserligen hafva på sista tiden flera kommuner invalt qvinnor i fattigvårdsstyrelse, och det gifves fattigvårdsreglementen, hvari uttryckligen uttalas behovet af qvinligt biträde vid fattigvården, men så länge tvekan råder rörande lagens mening i detta fall, torde qvinnas inväljande i fattigvårdsstyrelse endast undantagsvis förekomma. Och dock borde, enligt mitt förmenande, någon eller några qvinnor, om möjligt, finnas i hvarje fattigvårdsstyrelse. Skälen härför torde knappast behöfva anföras i en på detta område så insigtsfull och erfaren församling som Sveriges Riksdag; jag tager mig dock friheten erinra om de allmännaste och gemenligen mest vägande.

Först och främst räcker mannens tid ej till för en mera intensiv och personlig fattigvård. Hans mångfaldiga, ofta ytterst ansträngande arbeten tillåta honom sällan att åt fattigvården egna mer än den tid, som erfordras för fattigvårdsstyrelsens sammanträden, och det är redan mycket, om han är i tillfälle att i dem regelbundet deltaga. En fattig-

vårdsstyrelse kan väl genom någon dess tjänsteman, der sådan finnes, underrätta sig om en och annan hjälpsökandes, en och annan behöfvande familjs tillstånd; men hur otillräcklig en sådan kännedom måste blifva i de hundra och tusentals fall, som åtminstone i stora och medelstora kommuner förekomma, inses lätt äfven af den, som härutinnan saknar erfarenhet. Den allmänna fattigvården är redan från denna synpunkt ur stånd och måste blifva ur stånd att uppfylla sitt ändamål, så länge ej ett nytt element deri inträder, och detta element är qvinnan. Mannen må hur insigtsfullt och samvetsgrant som helst räcka kronan och brödet åt den hjälpbehöfvande fattige, han skall dock sällan nalkas honom med så varmt hjerta, med så len hand som qvinnan, och han skall sällan förmå så kraftigt och välgörande inverka på honom som qvinnan, hvilken genom en mera personlig och i detalj gående verksamhet, genom besök i den fattiges hem skall kunna i högre grad vinna dennes förtroende och tillgifvenhet samt derigenom blifva i tillfälle att som dess rådgifvare, ledare, tröstare och upprätthållare kanske rädda honom från nöd och elände, måhända från förtviflan och undergång.

I alla tider, hos alla folk har qvinnan bland annat haft den höga uppgiften, att söka upp den eländige, som hela världen glömt, att gifva der hela världen ej hade något att gifva, att predika tröst och mod, der mannen redan längesedan saknade tröstegrunder och förlorat modet. Och än i dag och i våra moderna samhällen, i städerna och på landet, huru mycket grymmare än nu skulle ej samhället framstå, om ej qvinnan vore en försonande, en räddande, en upprätthållande magt på det vidsträckta område, der fattigdom och nöd det oaktadt skörda så många offer.

Då man emellertid hittills ej genom lag bundit qvinnan vid skyldigheten och gifvit henne rättigheten att taga del i den allmänna fattigvården, har hon i stället genom frivilliga föreningar gifvit sin varma och oförtrutna gärd åt välgöreheten; hvad dylika föreningar uträttat och uträtta för afhjelpande af nöd, för förbättring af den fattiges ställning, står väl ej uppskrifvet i dagens historia, men i mensklighetens kultur, som ock är en del af »lifsens bok», skall detta obemärkta, men välsignelserika arbete intaga en lika betydande plats som den officiella fattigvården.

En sådan kraft som qvinnans hafva vi dock icke rätt att utestänga från den allmänna fattigvården: det vore att hålla den bättre hälften af samhället från ett område, der densamma påtagligen kunde med ökad styrka motverka det största och farligaste af den enskildes, familjens och samhällets materiella onda, fattigdomen, den vanliga källan till

okunnighet, synd och last, men framför allt lindra nöden bättre och kraftigare än under nuvarande förhållanden är möjligt.

Enär antalet af myndiga qvinnor utgör blott en ringa procent af antalet myndige män, eger man ej att befara att kvinnorna skulle uttränga männen eller ens komma att utgöra ett öfvervägande antal i fattigvårdsstyrelse. Här kan endast blifva fråga om att förstärka männens verksamhet i fattigvården genom att, der så ske kan, skaffa den biträde af qvinnor.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, dristar jag föreslå, att Riksdagen måtte besluta,

att § 10 i nämnda förordning angående fattigvården erhåller följande tillägg efter mom. 1: a; sålunda kommer att lyda så här:

§ 10. 1. a, o. s. v.;

i nytt stycke: b. Myndig qvinna kan i fattigvårdsstyrelse inväljas;

samt i § 21, i stället för 10: 10 a, o. s. v.; eller att vederbörande utskott sjelf behagade formulera och paragrafera de föreslagna tilläggen.

Om remiss till lagutskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 12 maj 1887.

F. T. Borg.